

ÎNCHEIERE

08 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Întreprinderea Mixtă „Мастерстрой” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă „Мастерстрой” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Valeriu Buga cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 30 noiembrie 2017, Întreprinderea Mixtă „Мастерстрой” Societate cu Răspundere Limitată, (în continuare Î.M. „Мастерстрой” SRL), conform extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice anexat în copie (f.d.8), a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Valeriu Buga solicitând încasarea datoriei în mărime de 160000 de lei, scutirea de la plata taxei de stat în sumă de 4800 de lei.

În motivarea acțiunii s-a invocat că între Î.M. „Мастерстрой” SRL, în calitate de vânzător și Valeriu Buga, în calitate de cumpărător, s-a încheiat o tranzacție de vânzare-cumpărare a autoturismului de marcă „Mitsubishi Outlander”, la prețul convenit de părți și anume suma de 160000 de lei. În confirmarea tranzacției, a fost eliberată factura fiscală seria LK nr. 0132239 din 17 octombrie 2010, în sumă de 160000 de lei.

Totodată, a menționat că pârâtul era în dificultate de a achita costul autoturismului, astfel, au convenit că suma va fi achitată mai târziu, la prima solicitare parvenită din partea vânzătorului.

Reclamantul a afirmat că a trecut o perioadă îndelungată în care pârâtul utiliza nestingherit bunul cumpărat, însă la întrebarea când va achita suma datoriei, răspundea că mai necesită puțin timp, practic a acumulat toată suma etc. După o anumită perioadă, pârâtul nu mai răspundea la apelurile telefonice, eschivându-se de la discuția pe marginea stingerii sumei datoriei. Drept urmare, în adresa pârâtului: mun. Bender, str. XXXXX, ap.60, a fost expediată o reclamație (f.d.6), recepționată de către pârât la 23 septembrie 2017 (f.d.7), prin care s-a solicitat achitarea costului autoturismului cumpărat și anume suma de 160000 de lei, în termen de 7 zile de la recepționarea somației, însă care a rămas fără răspuns și executare.

Prin hotărârea din 28 mai 2018 a Judecătorei Anenii Noi, corectată prin încheierea din 20 iunie 2018 a Judecătorei Anenii Noi, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Î.M. „Мастерстрой” SRL și s-a încasat de la Valeriu Buga în beneficiul Î.M. „Мастерстрой” SRL datoria în mărime de 160000 de lei și în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 4800,00 de lei.

Prin decizia din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Valeriu Buga și s-a casat hotărârea din 28 mai 2018 a Judecătorei Anenii Noi și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care s-a respins ca fiind tardivă cererea de chemare în judecată depusă de Î.M. „Мастерстрой” SRL împotriva lui Valeriu Buga cu privire la încasarea datoriei.

La 05 februarie 2020, Î.M. „Мастерстрой” SRL, reprezentată de administratorul Nedelko Dmitriy și juristul Olesi Grincu, a declarat recurs împotriva deciziei din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea.

La fel, a menționat că pârâtul nu a solicitat respingerea acțiunii ca fiind tardivă, însă a pretins doar respingerea acțiunii. Or, instanța de apel și-a asumat rolul de apelantă, adăugând cerințe suplimentare.

Totodată, referitor la termenul de declarare a recursului, recurentul a indicat că decizia din 11 decembrie 2018 a fost pronunțată în lipsă și nu le-a fost expediată sau comunicată într-un anumit mod. De decizia recurată a luat cunoștință la 07 octombrie 2019, în baza cererii adresate Judecătorei Anenii Noi. De altfel, pe site-ul instanței de apel decizia nu a fost publicată. Astfel, unica modalitate de a lua cunoștință de decizia instanței de apel a fost ca urmare luării cunoștință de materialele cauzei la 07 octombrie 2019 și în opinia sa din acest moment a început să curgă termenul de atac de 2 luni.

Examinând temeiurile recursului declarat de Î.M. „Мастерстрой” SRL, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. b) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434.

Art. 434 alin.(1), (2) Cod de procedură civilă statuează că recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Din materialele cauzei rezultă că decizia instanței de apel a fost adoptată la 11 decembrie 2018 și a fost expediată participanților la proces prin intermediul poștei la 10 ianuarie 2019 (f.d.100), însă lipsesc date despre recepționarea copiei deciziei de către recurent.

Totodată, în textul recursului recurentul a indicat că a luat cunoștință de decizia instanței de apel la 07 octombrie 2019, la solicitarea expresă, prin cererea adresată Judecătorei Anenii Noi, sediul Central, când a luat cunoștință și de materialele dosarului (f.d.117).

Pornind de la textul normei de drept procedural citate *supra*, din care se deduce expres că termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, Î.M. „Мастерстрой” SRL a depus cerere de recurs la 05 februarie 2020 (f.d.104).

Deși, din textul recursului se distinge că recurentul a luat cunoștință de decizia contestată la 07 octombrie 2019, contrar prevederilor legale care stipulează expres termenul de contestare de 2 luni, depune cererea de recurs abia la 05 februarie 2020 (f.d.104).

Implicit, Completul relevă că din textul recursului înregistrat la 05 februarie 2020 de către „Мастерстрой” SRL se identifică depunerea în data de 09 decembrie 2019 (zi de luni) a recursului de către Î.M. „Мастерстрой” SRL, prin care a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, indicând numărul de telefon de contact și adresa de e-mail. În acest sens a afirmat că, Curtea Supremă de Justiție i-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat, însă nu i-a comunicat încheierea emisă și doar la 04 februarie 2020 a recepționat încheierea de restituire a cererii de recurs din data de 27 ianuarie 2020.

Subsidiar, Completul notează că decizia instanței de apel din 11 decembrie 2018 a fost publicată la data de 09 ianuarie 2019 pe portalul instanței de judecată, care, la fel, putea servi o sursă de informare despre decizia instanței de apel.

Cu referire la argumentul recurentului precum că decizia instanței de apel nu a fost publicată pe site-ul instanței de apel, anexând extrase în acest sens, Completul notează că accesând portalul instanței <https://cac.instante.justice.md/ro/court-decisions>, se constată publicarea la data de 09 ianuarie 2019 a deciziei instanței de apel pronunțată la 11 decembrie 2018.

Astfel, argumentul recurentului la acest capitol nu poate fi reținut.

Completul precizează că termenul de declarare a recursului în Secțiunea a 2-a este de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit. Or, termenul de decădere este termenul în înăuntrul căruia persoanele sunt obligate să-și exercite dreptul de a efectua un act procedural, sub sancțiunea încetării acestui drept.

Or, art. 434 alin. (2) Cod de procedură civilă stipulează expres că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Subsecvent, Completul reiterează că termenul de decădere este intervalul de timp în interiorul căruia titularul unui drept subiectiv este obligat, printr-o dispoziție legală imperativă, să-și exercite acel drept, într-un anumit mod sau în anumite condiții, sub sancțiunea stingerii dreptului respectiv. Termenul de decădere are ca efect pierderea dreptului subiectiv însuși, acest termen nu poate fi suspendat sau întrerupt și este incompatibil cu instituția repunerii în termen.

În această ordine de idei, Completul relevă că la caz depunerea cererii de recurs s-a realizat cu omiterea termenului legal, în situația în care urma a se interesa de soarta dosarului. Or, părțile trebuie să ia măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc, în special la caz, procesul civil a fost inițiat la cererea recurentului Î.M. „Мастерстрой” SRL.

Mai mult, în cererea sa de recurs recurentul nu a explicat ce l-a împiedicat să ia cunoștință despre decizie mai devreme sau cel puțin nu a menționat dacă a încercat să afle despre progresul procedurilor judiciare inițiate de el, în situația în care

hotărârea primei instanței a fost în favoarea reclamantului. Or, prin hotărârea primei instanțe din 28 mai 2018 s-a încasat de la Valeriu Buga în beneficiul Î.M. „Мастерстрой” SRL datoria în mărime de 160000 de lei.

Chiar și în condițiile în care decizia instanței de apel a fost emisă în rezultatul examinării apelului declarat de către Valeriu Buga, Completul atestă că instanța de apel a expediat înștiințările despre data și ora ședinței de judecată, inclusiv cererea de apel depusă de Valeriu Buga, la adresa indicată de însuși reclamantul Î.M. „Мастерстрой” SRL: mun.Chișinău, str. V. Alecsandri, nr.129, of.16 (f.d.2).

Succesiv, Completul consideră necesar de a itera acțiunile instanței de apel efectuate în sensul comunicării reclamantului înștiințările, precum și cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 28 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi.

În continuare, în adresa Î.M. „Мастерстрой” SRL indicată conform cererii de chemare în judecată, mun.Chișinău, str. V. Alecsandri, nr.129, of.16, s-a expediat copia apelului nemotivat înregistrat de Valeriu Buga împotriva hotărârii primei instanțe din 28 mai 2018, cu înștiințarea despre data și ora ședinței de judecată din 09 octombrie 2018 ora 11:30, în cadrul căreia s-a soluționat cererea apelantului privind scutirea de la plata taxei de stat, însă s-a restituit plicul instanței cu mențiunea „plecat” (f.d.62, 64-65).

Drept urmare a examinării cererii de scutire de la plata taxei de stat la declararea apelului, instanța de apel prin încheierea din 09 octombrie 2018, a scutit apelantul Valeriu Buga de la plata taxei de stat, fiind acordat termen pentru prezentarea cererii de apel motivate până la data de 25 octombrie 2018 (f.d.69-71) și la data de 23 octombrie 2018 a fost înregistrată cererea de apel motivată (f.d.72-74).

La 23 octombrie 2018, prin încheiere, instanța a acceptat pe rol apelul declarat de Valeriu Buga împotriva hotărârii din 28 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi (f.d.76) și s-a expediat recomandat în adresa reclamantului copia apelului motivat, cu înștiințarea despre data și ora ședinței de judecată din 04 decembrie 2018 ora 11:00, fiind remis plicul cu mențiunea „nereclamat” (f.d.77)

De asemenea, Completul notează că, în data de 04 decembrie 2018, având în vedere amânarea procesului în ordine de apel pentru data de 11 decembrie 2018 ora 14:00 (f.d.83), prin intermediul adresei electronice a reclamantului, indicată în cererea de chemare în judecată, office.legiscom@gmail.com (f.d.86-87), precum și prin intermediul telefonogramei, Î.M. „Мастерстрой” SRL, inclusiv juristul Olesi Grincu (f.d.85), la 06 decembrie 2018 au fost înștiințați despre data și ora ședinței de judecată din 11 decembrie 2018 ora 14:00. Or, la 11 decembrie 2018 a fost pronunțată decizia instanței de apel.

Mai mult, la data de 10 decembrie 2018 ora 17:47, prin intermediul poștei electronice office.legiscom@gmail.com (f.d.88) în adresa electronică a Curții de Apel Chișinău cac@justice.md cu subiectul „Referința jud. Danilov, Buga Valeriu vs SRL Masterstroi. Ședința 11.12.2018”, cu mențiunea două fișiere atașate, a fost expediată referința la cererea de apel depusă (f.d.89-90).

Prin scrisoarea de însoțire datată cu 10 ianuarie 2019, în adresa Î.M. „Мастерстрой” SRL indicată conform cererii de chemare în judecată, mun.Chișinău, str. V. Alecsandri, nr.129 of.16, a fost expediată copia deciziei instanței de apel din 11 decembrie 2018 (f.d.100).

În altă ordine de idei, pornind de la faptul că extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice, sediul Î.M. „Мастерстрой” SRL este înregistrat: str.

Industrialinaia, 45, of.207, mun. Bender, Republica Moldova, Completul punctează că în toate actele întocmite din numele Î.M. „Мастерстрой” SRL, cererea de chemare în judecată, referința, inclusiv cererea de recurs, înregistrată la 05 februarie 2020, conțin doar adresa: mun.Chișinău, str. V. Alecsandri, nr.129 of.16, ca fiind adresa de contact a Î.M. „Мастерстрой” SRL. Suplimentar, fiind adresa electronică menționată și numărul de telefon mobil (f.d.2, 89,104).

Or, în temeiul prevederilor art. 67 alin. (3) Cod civil, în redacția în vigoare până la 01 martie 2019, adresa poștală a persoanei juridice este cea de la sediu. Persoana juridică poate avea și alte adrese pentru corespondență. Respectiv, este dreptul părții de a indica adresa pentru corespondență la care urmează a-i fi comunicate actele de procedură întocmite/emise în speță, drept realizat de către reclamantul Î.M. „Мастерстрой” SRL.

În atare circumstanțe, alegația recurentului precum că decizia instanței de apel a fost pronunțată în lipsa sa și nu i s-a comunicat sau expediat într-un anumit mod, este irelevantă, în situația în care instanța de apel a întreprins măsurile prevăzute de lege de a comunica reclamantului Î.M. „Мастерстрой” SRL despre procedura de apel intentată la apelul declarat de pârâțul Valeriu Buga, precum și actele de procedură emise la adresa indicată personal de reclamantul/recurent. De altfel, reclamantul prin acțiunile efectuate, inclusiv prin depunerea referinței la cererea de apel, afirmă că a cunoscut despre examinarea cauzei în ordine de apel.

Astfel, în conjunctura redată, având în vedere diligența părților de a urmări desfășurarea procesului, precum și obligația participanților la proces, în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Completul conchide că recurentul a eludat obligația sa de a-și valorifica drepturile procedurale în termenul stabilit de legiuitor.

De altfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a relevat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În fiecare caz, instanțele naționale trebuie să verifice dacă motivele privind extinderea termenului limită pentru recurs poate să justifice ingerința în principiul *res judicata*, în special dacă legislația națională nu limitează discreția fie în ceea ce privește timpul sau motivele pentru extinderea termenului limită (a se vedea Ponomaryov v. Ucraina, nr.3236 / 03, §§ 41, 3 aprilie 2008).

Or, în cauza Bodi vs Republica Moldova, cererea nr. 7516/10, hotărârea din 18 iunie 2019, §§ 23-24, Curtea a considerat că prin admiterea recursului după scurgerea unei perioade considerabile de timp și în absența vreunei explicații plauzibile de ce nu a făcut-o mai devreme, a adus la zero tot procesul judiciar, care s-a finalizat cu o decizie definitivă și executorie și astfel a constituit *res judicata*. Astfel, Curtea Supremă de Justiție a încălcat principiul securității raporturilor juridice și a încălcat dreptul reclamantului la un proces echitabil în sensul Articolului 6 § 1 din Convenție, astfel a avut loc violarea Articolului 6 § 1 din Convenție (a se vedea Brumărescu vs Romania [GC], nr. 28342/95, §§ 61 și 62).

Adițional, Completul notează că în jurisprudența CtEDO, în cauzele față de Republica Moldova, s-a mai punctat că legislația moldovenească prevede un termen limită de adresare cu recurs până a deveni o decizie definitivă. Astfel, Curtea a

constatat o violare atunci când autoritățile au admis un recurs depus după expirarea termenului de prescripție (Melnic c. Moldovei, §§ 41- 43; Istrate c. Moldovei, nr. 53773/00, §§ 53 - 55, 13 iunie 2006). În consecință, Curtea a constatat o violare a art. 6 § 1 CEDO în ceea ce privește principiul securității raporturilor juridice.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de „Магстерстрой” SRL, or, recursul a fost declarat cu omiterea termenului prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 433 lit. b), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Магстерстрой” Societate cu Răspundere Limitată împotriva deciziei din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat